

СТАНОВИЩЕ

за придобиване на образователна и научна степен „доктор”

в СА „Д. А. Ценов” – Свищов

Изготвил становището: проф. д-р Роберт Димитровски

Автор на дисертационния труд: м-р Хазир Хафир Гаши

Тема на дисертационния труд: ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД БАНКОВИЯ МЕНИДЖМЪНТ В УСЛОВИЯТА НА ПРИЛАГАНЕ НА НОВИТЕ БАЗЕЛСКИ СТАНДАРТИ

I. Общо представяне на дисертационния труд:

1. **предмет:** Предмет на изследването е фокусиран върху това до каква степен регулаторните стандарти влияят върху ефективността на банковия мениджмънт в Република Северна Македония в посока на намаляване на рисковете за ликвидността и платежоспособността и останалите рискове и как те допринасят за поддържане на стабилна банкова система. Внимание в настоящата разработка е новата рамка за регулиране на банковата дейност (Базел III).

2. **обем;** Дисертационният труд е с общ обем 233 стандартни страници, структуриран в три глави, от които 207 основен текст, 8 страници заключение..

3. **структура;** В структурно отношение дисертационният труд включва списък на таблиците, списък на фигурите, въведение, изложение в три глави, заключение, списък на използваната литература, приложение, фигури, таблици.

4. **литература;** – Литературата се состои од 160 източника,

5. **приложения.** Во дисертационният труд има 1 приложение, а в основния текст са включени 18 фигури и 13 таблици

II. Преценка на формата и съдържанието на дисертационния труд.

1. преценка на актуалността и разработеността на изследвания в дисертацията научен проблем; В дисертационния труд е развито изследване, структурирано по класически начин в три части: теоретична, методологическа и емпирична. Те се фокусират последователно върху: Теоретико-приложни аспекти на регулацията на банковия сектор; **Второ.** Модел за подобряване ефективността при управление на банките на базата на базелските стандарти. **Трето.** Приложение на модела за подобряване ефективността на банковия мениджмънт на базата на базелските стандарти.

Направеното изследване позволи да се постигне и основната цел на дисертационния труд: *анализ на силата и въздействието на регулаторните мерки върху функционирането на банковия сектор в Република Северна Македонија.*

Следователно кандидатът обработи и по време на успешното ръководство на наставника представи тема, която е изключително важна.

2. мнение за езика, обема и инструментариума на дисертационния труд;

Езикът, на който е написана дисертацията, е разбираем и съответства на нивото на дисертационен документ. Обемът, структурата и инструментариумът са предмет на докторска теза и се вижда, че Наставникът е имал добра координация с кандидата и успешно го е инструктирал и ръководил.

3. мнение доколко авторефератът отразява точно и пълно труда.

Авторефератът напълно съответства на работата и напълно отразява нейното изработване от самото начало (идея) до заключението. Изследванията и показанията са правилни и подходящи за позицията, която се очаква от подобен труд.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

1. съдържа ли предлаганият текст нови научни идеи и резултати с мнение за тяхната значимост.

Дисертационният труд има изследвателски подход и солиден теоретичен дизайн, включващ явлението, предмета и методите на изследване. Дисертацията е направена в изключително важна област.

Теоретичната, методологическа и най-вече емпирична част на дисертационното изследване потвърждават изследователската теза, че *Прилагането на Базелските стандарти влияе пряко върху ефективността на управлението, балансовите позиции и финансовите показатели на банковите институции в Република Северна Македонија.*

Научната значимост е следващата:

- Обоснована и нормативно доказана е ролята на Националната банка на Република Северна Македонија като централна банка, която определя условията, принципите и регулациите в работата на местните банки.

- Идентифицирана е релацията конкурентоспособност - ефективност като основен проблем при прилагането на Базелските стандарти в процеса на управление на банковите институции и укрепване стабилността на банковата система.

- Изследвани са в еволюция ефектите от въвеждането в банките на Република Северна Македонија на предписания минимален коефициентът на капиталова адекватност от 8%, така че да могат да покрият непланираните рискове. Това показва, че банките имат висока ликвидност и са конкуренти на банковия пазар.

- Установено е, че глобалните проблеми в банковата система са резултат от подценяването на риска при управлението на банките. Глобализацията и дерегулацията на икономиките, както и повишената отвореност на притока на капитали доведоха до необходимостта от международна организация и повишена информираност за важноста на риска в процеса на управление на банките.

- Изследванията в този труд показват, че адекватното управление на банковия риск, въз основа на Базелските принципи може да допринесе за повишаване на ефективността на банковото управление особено в малките и отворените икономики, където въздействията са големи и страните могат да се защитят само с правилно изградена и стабилна банкова и финансова система.

- В емпирико-приложен план е доказано, че Република Северна Македония е държава, в която непрекъснато се провеждат нови реформи във финансовата система, икономиката, образованието, технологичното развитие, медицината и др. Целта на тези реформи е необходимостта от по-бързото присъединяване на Република Северна Македония към Европейския съюз и НАТО (което е факт от 27.03.2020 год.).

IV. Въпроси по дисертационния труд.

- Което би било фокусът на някакво бъдеще сравнително изследване на влиянието на Базелските стандарти върху страните от Балканския полуостров.

V. Обобщена оценка на дисертационния труд и заключение.

Въз основа на написаното по-рано, считам, че дисертацията се характеризира с актуалност, самостоятелност, оригиналност, теоретична и методична здравина.

С пълна убеденост давам категорично положителна оценка на дисертационната работа и предлагам на научните журита да присъстват **м-р Хазир Хафир Гаши**, за придобиване на образователна и научна степен „доктор” по докторска програма „Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка (финанси)”.

Дата: 9.11.2020

Изготвил становището: проф д-р Роберт Димитровски
(.....)